

Prejeto	12-04-2011	Priloge
Sign znak	Številka zadeve:	Vredn.:
5602	6033-147120107	

POROČILO O PRESOJI

VLOGE ZA PRVO AKREDITACIJO ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Ime študijskega programa	Sociološke vede
Stopnja in vrsta	Podiplomski – magistrski (2. stopnja)
Trajanje	2
Vlagatelj	Univerza v Mariboru: Red.prof.dr. Marko Jesensek (marko.jesensek@uni-mb.si) (doc. dr. Miran Lavrič, koordinator komisije za pripravo programa)
Predlagatelj	Univerza v Mariboru Filozofska fakulteta Koroška cesta 160 2000 Maribor

Področja presoje

1. vpetost v okolje (9. člen)

1. izkazano sodelovanje ali namere o sodelovanju s podjetji, organizacijami **DA**
2. povezanost med kompetencami diplomantov in razpoložljivimi zaposlitvami v okolju; zaželeno analize o zaposlitvenih možnostih diplomantov **DA**

Vloga za akreditacijo študijskega programa druge stopnje Sociološke vede na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru izkazuje v prilogi 8 sodelovanje oz. namero za sodelovanje z organizacijami, ki izražajo potrebe za zaposlovanje kadrov s kompetencami, kakršne bo diplomantom zagotovil predlagani študijski program. To izkazujejo tudi dopisi RTV SLO, SPEM d.o.o., INTERSTAT d.o.o. in Slovenskega sociološkega društva, ki podpirajo program. Program predvideva zaposlitev po končanem študiju ali pa nadaljevanje izobraževanja, kar je v skladu s 9. členom Meril.

Program ponuja širok spekter uporabnih znanj, kar omogoča boljše možnosti zaposlovanja študentov, ki bodo končali drugostopenjski program Sociološke vede. Če sta širina programa in nabor uporabnih znanj, ki niso vedno povezana predvsem s stroko, koristna za boljšo zaposljivost diplomantov, to ni nujno najbolje za razvoj sociološke stroke.

Vloga vsebuje analize o zaposlovanju, ki je v Merilih za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov nujna za pridobitev akreditacije, vendar je ta premalo konkretna. Bolj kaže opredeliti konkretne možnosti zaposlitve in službe (delovna mesta), za katere bodo pridobljena znanja in kompetence bistveni.

Prednosti:

- širok spekter znanj, ki jih okolje prepozna kot uporabne,
- mednarodna vpetost zavoda,
- podpora institucij in okolja.

Pomanjklivosti, ki jih kaže ob izvajanju programa popraviti:

- sproti razvijati in nadgrajevati opredelitev zaposlitvenih možnosti,
- bolj razdelani, ažurirani in konkretni načrti in programi sodelovanja s podjetji in organizacijami

v lokalnem in širšem okolju.

2. delovanje visokošolskega zavoda (10.člen)

1. poslanstvo in vizija ter ustrezne strategije – javna dostopnost **DA**
2. načrt notranje organiziranosti zavod z jasnimi opredelitvami nalog in dolžnosti vseh **DA**
3. ustrezna uvrstitev v klasifikacije (ISCED, KLASIUS, FRASCATI) **DA**
4. načrti o znanstveno-raziskovalnem delu – SICRIS datoteka, spletna stran zavoda **DA**
5. znanstveno-raziskovalno delo: povezovanje med učnimi vsebinami in ZRD; vzpostavljeno ZRD sodelovanje, povezanost med ZRD nosilcev predmetov in učnimi vsebinami predmetov **DA**
6. ustreznost kadrov – veljavna habilitacija **DA**
7. sklenjeni dogovori za izvajanje strokovne prakse (strokovne šole) – **ni nujna sestavina**

Program se bo izvajal na akreditiranem zavodu, zato velja, da so postavke 10. člena Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov izpolnjene. Zavod ima poslanstvo in vizijo, ki sta objavljena tudi na spletni strani. Strategija ni objavljena na spletni strani, vendar lahko med dokumenti najdemo strategijo kakovosti, ki je dokaj obsežna in konkretna. Zavod ima načrt organizacije dela z jasnimi opredelitvami nalog in dolžnosti vseh, ki delujejo na omenjenem zavodu.

Vlagatelj magistrski študij *Sociološke vede* uvrsti v klasifikacije: ISCED med družboslovne vede (31); KLASIUS pod široko področje 3, ožje področje 31, podrobno področje 312 in nacionalno specifično področje 3121; FRASCATI pod družboslovne vede. Takšna klasifikacija je primerna.

Na spletni strani Zavoda najdemo načrt o znanstveno-raziskovalnem delu, ki navaja projekte, ki so skladni z naravo, vsebino in področji dela ter po mnenju komisije prispevajo k razvoju stroke in zavoda. Med projekti so tudi mednarodni, kar kaže na mednarodno vpetost in primerljivost institucije in tudi nosilcev predlaganega programa.

Navedeni učitelji in sodelavci imajo veljavne habilitacije in pogodbe o delu, njihovo znanstveno in raziskovalno delo pa je povezano z učnimi vsebinami, ki so vključene v predlagani program in bodo koristne za študente magistrskega študija Sociološke vede. Vloga ne izkazuje deleža učnih vsebin, ki so neposredno utemeljene na znanstvenem in raziskovalnem delu nosilcev predmetov, kar je tudi zelo težko oceniti. Zavod zagotavlja kadre, ki bodo omogočali kakovostno izvedbo načrtovanih dejavnosti in predlaganega študijskega programa.

Predlagani drugostopenjski program ne predvideva praktičnega usposabljanja. Podpora potencialnih delodajalcev in sodelovanje z njimi sta pomembna za razvoj programa, zlasti pa sta ključna za zagotavljanje spoznavanja študentov s potencialnimi delodajalci. Zato je možnost opravljanja prakse zelo dobrodošla.

Prednosti:

- jasno poslanstvo in vizija, objavljena na spletni strani,
- strategija kakovosti,
- dobra notranja organiziranost in ustrezni kadrovski potenciali,
- samo-evalvacijsko poročilo, objavljeno na spletni strani.

Potencialne pomanjkljivosti, ki jih kaže popraviti, in predlogi za izboljšave:

- sodelovanje študentov pri ZRD je zgolj splošno omejeno, ni pa razdelano in niso razvidne možnosti zanj,
- načrt raziskovalnega dela in poročila o raziskovalnem delu je treba približati študentom in drugim zainteresiranim ter tudi tako omogočiti njihovo boljše vključevanje,
- prenova spletne strani (več vsebine),

<ul style="list-style-type: none"> – objava strategije na spletni strani (poleg poslanstva in vizije), – daljši delovni čas referata za študentske zadeve, – opravljanje prakse in spoznavanje študentov z delodajalci.
<p>3. kadri (11. člen)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kadrovski načrt sodelujočih in dokazila o sodelovanju. DA 2. veljavna izvolitev ali v postopku (glej 2/6) DA 3. merila za izvolitve DA 4. oblikovanje senata in njegova struktura DA 5. podporni delavci, služba za študentske zadeve DA <p>Kadrovski načrt ter dokazila o sodelovanju in habilitacijah sodelujočih so primerni, kadrovska struktura pa omogoča ustrezno izvedbo raziskovalne, znanstvene in pedagoške dejavnosti, ki so potrebne za uspešno izvedbo programa. Število kadrov in njihova struktura ustreza merilom.</p> <p>Javno objavljena merila za habilitacije so v skladu z minimalnimi standardi, ki jih je sprejel NAKVIS. Izobraževanje in usposabljanje podpornih delavcev, ki bi kot nadgradnja ustaljenega in kakovostnega dela lahko prispevala k boljšemu delovanju in uspehu zavoda in programa v vlogo nista vključena.</p> <p>Prednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustrezen normativni okvir, – objavljeni akti o postopkih in zahtevah za habilitacije, – strokoven in kvaliteten kader. <p>Potencialne pomanjkljivosti in predlogi za izboljšave:</p> <ul style="list-style-type: none"> – relativno majhna mednarodna mobilnost predavateljev, ki jo kaže v prihodnje bistveno izboljšati (mogoče tudi s povezovanjem s sorodnimi programi v tujini), – merjenje zadovoljstva zaposlenih, – razvoj in nudenje možnosti izobraževanja in usposabljanja za zaposlene.
<p>4. študenti (12. člen)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. povezanost načrtovanih vpisnih mest in potreb po diplomantih DELNO 2. svetovalna služba DA 3. redna zaposlitev v referatu/podporni službi za študente DA 4. vključevanje študentov v ZRD (posebno pomembno za 2. in 3. stopnjo - 33. člen ZviS) NI POSEBEJ OPREDELJENO, ZGOLJ POSREDNO 5. praktično usposabljanje. NE 6. organiziranost študentov in vključevanje v upravljanje zavoda. DA 7. kakovost izobraževanja in zbiranje podatkov (študentske ankete in druge oblike zbiranja podatkov; analize prehodnosti, povprečne dolžine študija; objava rezultatov) DELNO <p>Program postavlja študente v središče organizacije in izvajanja izobraževanja, vendar vloga ne izkazuje povezanosti načrtovanih vpisnih mest in potreb po diplomantih. Vloga navaja število brezposelnih s tovrstno izobrazbo in število razpisanih delovnih mest, ki je manjše od števila razpisanih mest. Na zavodu deluje svetovalna služba, ki nudi študentom potrebne informacije. Študenti niso neposredno vključeni v znanstveno raziskovalno, oziroma strokovno delo, kar je problematično z gledišča petega odstavka 33. člena Zakona o visokem šolstvu (ZViS), ki kot obvezen del drugo in tretjestopenjskih programov predvideva temeljne, aplikativne ali razvojne raziskovalne naloge. Iz zasnove programa je mogoče sklepati, da so takšne oblike dela možne. Program ne predvideva praktičnega usposabljanja.</p> <p>Študenti imajo možnost organiziranja in so vključeni v upravljanje zavoda. Na zavodu deluje Študentski svet. Pri volitvah v ta organ pa upošteva Pravilnik o delovanju študentskega sveta, ki je dostopen na spletni strani zavoda, obstaja možnost demokratičnega deficita, saj ga vodi prodekan študent, ki je</p>

predlagan s strani dekana in imenovan s strani rektorja ter ni voljen s strani študentov. Zavod zbira podatke in opravlja analize o poteku in rezultatih izobraževanja. V zagotavljanje kakovosti so vključeni študenti, saj enkrat letno izvajajo študentsko anketo, ki jo obravnava Študentski svet in je objavljena na spletni strani visokošolskega zavoda. Objavljeno analizo bi dopolnil odstavek, ki bi predstavil bistvene ugotovitve in rezultate. Univerza v Mariboru je sprejela Pravilnik o študentski anketi. Ustrezen je ukrep ob nizki oceni profesorja. Na zavodu deluje Komisija za ocenjevanje kakovosti, katere člana sta študenta. Samoevalvacijsko poročilo, objavljeno na spletni strani, kaže, da se zbirajo vsi s študijem povezani podatki, vendar ti niso posebej objavljeni na spletu.

Prednosti:

- organizacija dela referata,
- pravilnik univerze o izvajanju študentskih anket,
- delujoče tutorstvo.

Pomanjklivosti in predlogi za izboljšave:

- obstaja možnost demokratičnega deficita pri vodenju Študentskega sveta, ki jo je možno odpraviti s spremembo Pravilnika o delovanju Študentskega sveta, ki bi uvedla volitve predsednika tega organa,
- dostopnost relevantnih podatkov je mogoče popraviti s spletno objavo rezultatov analiz, zlasti analize prehodnosti, uspešnosti in povprečne dolžine študija,
- vzpostaviti neposredno vključevanje študentov v ZRD (33. člen ZViS).

5. materialni pogoji (13. člen)

1. ustreznost prostorov in opreme ter dokazila o lastništvu ali najemu **DA**
2. prilagoditve potrebam študentov s posebnimi potrebami **NE oz. nedostopni podatki**
3. zadostni finančni viri **DA**
4. IKT **DA**
5. knjižnica v zavodu in ustrezen dostop do ustreznega študijskega gradiva **DA**

Kot je razvidno iz prilog, zavod izkazuje primerne materialne pogoje za izvajanje študijskega programa. Iz vloge ni razvidno, če je zavod prilagojen potrebam študentov s posebnimi potrebami, teh podatkov pa tudi ni na spletni strani, zato sklepamo, da nimajo ustrezne opreme in prostorov za potrebe študentov s posebnimi potrebami.

Vloga primerno razlaga predvidene stroške za izvajanje študijskega programa, kaže pa opozoriti na popolno odvisnost od financiranja iz proračunskih sredstev (ki predstavljajo 82,9%). To odvisnost bi bilo mogoče zmanjšati z iskanjem drugih virov, predvsem z raziskovalnim in svetovalnim delom v gospodarstvu in negospodarstvu.

Zavod ima sodobno informacijsko komunikacijsko tehnologijo (IKT), ki je dostopna študentom in predavateljem in omogoča njihovo izobraževalno in raziskovalno delo. Število računalnikov za študente je primerno, kazalo pa bi kupiti še kakšen računalnik v knjižnici, ki bi bil na voljo študentom pri izdelavi seminarskih nalog in sprotne študiju.

Število predavalnic in drugih kapacitet se zdi premajhno za število obstoječih programov in vpisanih študentov, zato obstaja vprašanje njihove zadostne razpoložljivosti.

Prednosti:

- lastništvo prostorov,
- knjižnica,
- primerna oprema.

Pomanjklivosti in predlogi za izboljšave:

- prostorska stiska (vpisanih več študentov kot je prostorska kapaciteta), kar bi bilo mogoče izboljšati z najemom, nakupom ali gradnjo novih potrebnih prostorov,
- zagotavljanje pogojev in potreb študentov s posebnimi potrebami, pri čemer bi ukrepe in pogoje kazalo objaviti na spletu,
- povečanje števila računalnikov za potrebe študentov v knjižnici,
- zmanjšanje odvisnosti od proračunskega financiranja iz proračunskih sredstev z iskanjem in zagotavljanjem drugih virov.

6. zagotavljanje kakovosti (14. člen)

1. upoštevanje slovenske in evropske regulative; poslovnik kakovosti **DA**
2. načrtovanje in izvajanja periodičnih samoevalvacij; zbiranje podatkov o učnih izidih; ugotavljanje pomanjkljivosti od načrtovanega **DA**
3. vključevanje vseh deležnikov v presojo kakovosti **DA**

Zavod upošteva slovenske in evropske predpise in standarde ter skrbi za zagotavljanje kakovosti. Univerza, katere članica je zavod ima službo, ki skrbi za zagotavljanje in preverjanje kakovosti. Izvajajo se samoevalvacije in zunanje evalvacije, na podlagi katerih zavod sprejme ukrepe za razvoj. Zavod ima dodelano in konkretno Strategijo kakovosti, dostopno na spletu, univerza pa tudi poslovnik kakovosti.

Skladno s Pravilnikom o izvajanju študentskih anket univerze zavod izvaja študentske ankete, katerih rezultati so objavljeni na spletni strani. Ob numeričnih rezultatih bi kazalo objaviti tudi analizo in predstaviti metodologijo.

Pohvalna je vključitev deležnikov v presojo kakovosti, ki bi jo bilo mogoče dograditi s preverjanjem zadovoljstva zaposlenih. Z gledišča razvoja kadrov in kompetenc študentov/diplomantov bilo v analizo smiselno vključiti potencialne delodajalce.

Prednosti:

- ustrezen normativni okvir, vključno s pravilnikom univerze o izvajanju študentske ankete,
- strategija kakovosti,
- periodične samoevalvacije in zunanja evalvacija.

Pomanjkljivosti in predlogi za izboljšave:

- analizo kakovosti je možno dopolniti še z merjenjem zadovoljstva zaposlenih,
- redna in pregledna objava poročil in ukrepov za zagotavljanje večje kakovosti, s čimer se izboljša preglednost o objavljenih rezultatih analiz,
- z objavo vsebinske analize študentske ankete (razlaga metodologije in rezultatov) njeno vsebino približati zainteresiranim,
- vključevanje delodajalcev v analizo pridobljenih kompetenc študentov/diplomantov.

7. potreba po študijskem programu (16. člen)

1. izkazanost potreb relevantnega okolja; zaposljivost diplomantov (glej 1/1) **DA – DELNO**

Čeprav vloga vsebuje podatke o nezaposlenih s tovrstno izobrazbo in trenutnih zaposlitvenih možnostih, so ti presplošni in ne predstavljajo potreb gospodarskega, sociološkega in kulturnega razvoja ožjega in širšega okolja. Komisija se zaveda, da je nemogoče pripraviti dolgoročne in realne projekcije zaposlovanja, ker se razmere na trgu dela stalno in – zlasti v pogojih krize – nepredvideno spreminjajo. Program izpolnjuje pogoje glede možnosti nadaljnega izobraževanja diplomantov (magistrantov) na doktorskem študiju.

8. organizacija in izvedba izobraževanja – študijski programi

1., 2. in 3. stopnja (17. člen)

- 1.. študijski program: upoštevanje študijskih področij, usklajenost in konsistenstnost

študijskega programa; skladnost s cilji **DA**

2. podatki o programu: klasifikacija, stopnja, vrsta, trajanje, smeri, moduli **DA**

3. usklajenost ciljev in načrtovanih učnih izidov ter kompetenc **DA**

4. mednarodna primerljivost študijskega programa **DA**

5. dokazovanje mednarodnega sodelovanja zavoda **DA**

6. izpolnjevanje z zakonom predpisanih pogojev (35. člen ZviS; skladnost strukture študijskega programa in obremenitve v KT s strukturo kontaktnih ur; težnje k naknadnemu prilagajanju števila kontaktnih ur glede na število vpisanih študentov; pozor pri reguliranih poklicih; kompetence – razlikovanje med programi po stopnjah) **DA**

7. priznavanje predhodno pridobljenih znanj **DA**

8. ocenjevanje, napredovanje, prehodi, načini in oblike izvajanja študijskega programa **DA**

9. vpisni pogoji in merila za izbiro v primeru omejitve vpisa (natančno sledenje – vpis: 38. člen za 1. stopnjo, 38.a člen za 2. in 3. stopnjo; – omejitev: natančno sledenje določilom 41. člena) določijo se lahko samo z zakonom predvideni pogoji v primeru vpisa in omejitve **DA**

10. dokončanje študija – pogoji, strokovni naslov **DA**

Upošteva se področja dela zavoda in skladnost z ZviS in Merili je program formalno in vsebinsko ustrezen ter strokovno dosleden in konsistenten, sodoben po vsebini in skladen z opredeljenimi cilji pričakovanimi učnimi izidi študentov in kompetencami diplomantov. Program vsebuje splošne podatke, kot so prepoznavno in značilno ime, skladno z razvrstitvijo študijskega področja po klasifikacijah, ima razvidno stopnjo, vrsto in trajanje programa. Program nima smeri, predvideva pa dva modula. Temeljni cilji in učni izidi programa so v skladu z vsebino in ravni študijskega programa, splošne in predmetno specifične kompetence so za študijski program v vlogi korektno opredeljene. Vloga ustrezno izkazuje mednarodno primerljivost programa. Mednarodno vpetost in sodelovanje zavoda dokazujejo sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih, v programih mobilnosti za študente in visokošolske učitelje ter sodelavce, na zavod pa se lahko vpišejo tuji študenti. Študentska mobilnost se sicer povečuje, a je še vedno nizka. Zaskrbljujoč je sicer manjši upad števila gostujočih predavateljev na zavodu.

Študijske obveznosti so ovrednotene po ECTS, v programu pa je opredeljen tudi delež izbirnosti. Eden od ocenjevalcev kot slabost ocenjuje, da so vsi predmeti ovrednoteni s 6 ECTS, kar je zelo vprašljivo z vidika preračunavanja dejanske obremenjenosti študenta. Vloga navaja število, vrsto in delež učnih enot, razmerje predavanj, seminarjev, vaj in drugih oblik kontaktnih ur ter individualnega dela študenta. Program in posamezne učne enote so kreditno ovrednotene, predvideno število ur obveznosti študenta (vključno s samostojnim delom) ter organiziranih skupnih oz. kontaktnih ur je skladno z zakonom in predpisi. Potencialna slabost programa je majhna izbornost predmetov, ki je – sicer skladno z merili ECTS – omejena zgolj na minimalnih 10% vseh učnih vsebin. Vloga navaja, da je izbirnost 35%, kar je zgolj navidezno, saj študent izbira samo med dvema moduloma ne pa dejansko med vsemi predmeti v modulih.

Vloga ustrezno predstavlja učne načrte posameznih učnih enot z navedbo pogojev za začetek dela, opravljanje študijskih obveznosti, opisom vsebine enote, navedbo temeljne literature in virov. Jasno opiše cilje in predvidene učne izide, metode poučevanja in učenja ter načine preverjanja in ocenjevanja znanja. V prilogi 10 so navedeni vsi učni načrti programa.

Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa so skladni z zakonom. Študentom se lahko priznajo znanja in spretnosti, pridobljena pred vpisom v različnih oblikah formalnega izobraževanja, ki jih kandidat izkaže s pričevali in drugimi listinami, iz katerih sta razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta. Obseg in vsebina vloženega dela se ovrednotita po sistemu ECTS, vendar največ do 10 ECTS. Kandidat poda vlogo za priznavanje znanj in spretnosti Komisiji za študijske zadeve fakultete. Komisija

za mnenje zaprosi Oddelek sociologijo in nato izda sklep, usklajen s predlogom Oddelka za sociologijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru.

Načini ocenjevanja omogočajo ustrezno preverjanje doseženih učnih izidov in kompetenc, študentu pa sprotni študij in učinkovito spremljanje lastnega napredka. Opredeljeni so prehodi med programi, ki so v skladu z zakonom, merili za prehode med študijskimi programi ter statutom visokošolskega zavoda. Načini in oblike izvajanja študija so skladni z vsebinskim področjem študijskega programa.

Skladno z zakonom in statutom zavoda vloga opredeljuje pogoje za dokončanje študija. Skladno z zakonom ob uspešno zaključenem študiju pridobi diplomant strokovni naziv magister oziroma magistrica sociologije.

Prednosti:

- skladnost študijskega programa s cilji,
- usklajenost ciljev in načrtovanih učnih izidov ter kompetenc,
- mednarodno primerljiv program.
- mednarodno sodelovanje in vpetost zavoda.

Potencialne pomanjkljivosti:

- relativno majhna izbirnost, ki je v veliki meri navidezna,
- po mnenju enega od ocenjevalcev je potencialna slabost, da so vsi predmeti ovrednoteni s 6 ECTS

Možnosti za boljše:

- boljše vključevanje študentov v ZRD.

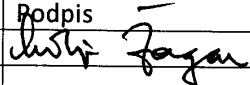
8. organizacija in izvedba izobraževanja

3. stopnja (tudi 18. člen)

1. znanstveno-raziskovalna naravnost študija

PREDLOG KOMISIJE ZA PRESOJO ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA:

Čeprav je komisija pri presoji vloge zaznala nekaj slabosti in pomanjkljivosti pri izpolnjevanju kriterijev, ki jih poročilo navaja in predlaga ukrepe za njihovo odpravo, ter ima nekaj predlogov za izboljšanje in razvoj programa, predlaganega v akreditacijo, komisija meni, da omenjene slabosti ne vplivajo bistveno na njegovo kakovost ter da predlagani študijski program izpolnjuje predpisane pogoje in standarde in zato predlaga njegovo akreditacijo.

	Ime in priimek	Datum	Podpis
Predsednik	Mitja Žagar	8.4. 2011	
Član	Ognjen Čaldarović		
Član	Mitja Urbanc		
Član			

V kolikor kateri od članov ne more podpisati skupnega poročila zaradi oddaljenosti, se priloži identični izvod skupnega poročila, ki ga podpiše ta strokovnjak in pošlje predsedniku, predsednik pa ga priloži k skupnemu poročilu.